

Badania językoznawcze Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polacy i Niemcy w Europie	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 03PNES.22P.02500.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Jarosław Liberek
Prowadzący zajęcia	Jarosław Liberek, Paulina Michalska-Górecka
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przygotowanie studentek/studentów do samodzielnego prowadzenia prac badawczych w zakresie językoznawstwa na poziomie podstawowym, niezbędnym do napisania pracy magisterskiej (definiowanie przedmiotu i celu własnych badań językoznawczych, dobór metod do przedmiotu i celu badań).
C2	Wykształcenie umiejętności korzystania z wiedzy o języku w praktyce zawodowej oraz jej przekazywania.
C3	Wykształcenie umiejętności krytycznej lektury tekstów z zakresu badań językoznawczych.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	charakteryzuje przedmiot badań językoznawczych, perspektywy, z jakich jest on ujmowany w opisie naukowym, pragmatykę językoznawczego postępowania badawczego oraz jego metody	PNE_K2_W01, PNE_K2_W02, PNE_K2_W07, PNE_K2_W11	Test, Ocena aktywności na zajęciach
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zdefiniować przedmiot i cel własnych badań językoznawczych	PNE_K2_U02, PNE_K2_U04	Test, Ocena aktywności na zajęciach
U2	potrafi wyszukiwać i dobrać źródła i informacje, dokonać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji, aby po twórczym przetworzeniu z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej wprowadzać tak pozyskane dane do własnych prac, sformułowanych w stylu funkcjonalnym polszczyzny adekwatnym do wymogów stawianych pracom naukowym	PNE_K2_U03, PNE_K2_U05, PNE_K2_U06, PNE_K2_U14	Ocena aktywności na zajęciach
U3	potrafi dokonać samodzielnej, krytycznej lektury tekstów naukowych i dyskutować z proponowanymi w nich rozwiązaniami badawczymi	PNE_K2_U05, PNE_K2_U06, PNE_K2_U07, PNE_K2_U08, PNE_K2_U09, PNE_K2_U11	Projekt, Ocena aktywności na zajęciach
U4	potrafi przygotować konspekt własnej pracy badawczej z zakresu językoznawstwa (np. artykułu naukowego, wystąpienia konferencyjnego, pracy magisterskiej)	PNE_K2_U02, PNE_K2_U03, PNE_K2_U05, PNE_K2_U06, PNE_K2_U11, PNE_K2_U12	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów do uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów badawczych	PNE_K2_K01, PNE_K2_K02	Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie w istotę badań językoznawczych - interpretacja i wartościowanie jako cechy nauk humanistycznych; pojęcie i typy paradygmatu badawczego językoznawstwa; językoznawstwo wewnętrzne i zewnętrzne; podejście diachroniczne, synchroniczne, panchroniczne	W1, U1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Pragmatyka językoznawczego postępowania badawczego – hipoteza (uzasadnianie trafności sformułowania hipotezy; weryfikacja i falsyfikacja hipotez naukowych), twierdzenie (dowodzenie twierdzenia); procedury dedukcyjne, procedury indukcyjne; definiowanie, klasyfikowanie; podejście idiograficzne i nomotetyczne; analogia i anomalia; pojęcie prawa językowego, jego bezwyjątkowość	W1, U1	Konwersatorium
3.	Metody kwantytatywne w badaniach językoznawczych	W1, U1	Konwersatorium
4.	Metody językoznawstwa korpusowego	W1, U1	Konwersatorium
5.	Prakseologia językoznawczej pracy naukowej – formułowanie tematu, stawianie hipotezy, polemika z alternatywnymi hipotezami (ekscerpty bibliograficzne); kompletowanie (wiarygodnych) danych empirycznych; konsultowanie źródeł materiału; ekscerpty leksykograficzne, tekstowe, zapisy języka mówionego, ankiety; internetowe źródła informacji naukowej (korpusy tekstowe, słowniki, portale); dobór procedury badawczej; analiza zebranego materiału (podział logiczny, klasyfikacja dychotomiczna, ekwipolentna, wielostopniowa, typologia); formułowanie twierdzenia na podstawie wyników analizy; uwzględnianie bądź krytyka wcześniejszych twierdzeń innych badaczy	U2, U3	Konwersatorium
6.	Formy publikacji wyników badań – rozprawa naukowa (np. praca magisterska), artykuł naukowy, abstrakt, wystąpienie konferencyjne (referat) i ich struktura	U4, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda projektu

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	<p>Warunkiem zaliczenia zajęć jest przygotowanie projektu - konspektu własnej pracy badawczej z zakresu językoznawstwa (np. artykułu naukowego, wystąpienia konferencyjnego, pracy magisterskiej).</p> <p>Ocenie podlega aktywność na zajęciach.</p> <p>Studenci zobowiązani są ponadto do zaliczenia testu.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość problematyki poruszanej podczas zajęć, bardzo dobra umiejętność posługiwania się terminologią, bardzo dobra umiejętność samodzielnego komentowania problemów i dylematów związanych z tematyką badań językoznawczych;</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie wyrażania samodzielnego opinii dotyczących problemów i dylematów związanych z tematyką badań językoznawczych;</p> <p>dobry (db; 4,0): dobra znajomość problematyki poruszanej podczas zajęć, dobra umiejętność posługiwania się terminologią, dobra umiejętność samodzielnego komentowania problemów i dylematów związanych z tematyką badań językoznawczych, wykazująca jednak szerszy niż wyżej zakres niedociągnięć;</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość problematyki poruszanej podczas zajęć, zadowalająca umiejętność posługiwania się terminologią, wyróżniająca się stosunkowo dużym stopniem niesamodzielnosci wypowiedzianie się na temat problemów i dylematów związanych z tematyką badań językoznawczych;</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): ogólna znajomość problematyki poruszanej podczas zajęć, zadowalająca umiejętność posługiwania się podstawową terminologią, wyróżniająca się bardzo dużym stopniem niesamodzielnosci wypowiedzianie się na temat problemów i dylematów związanych z tematyką badań językoznawczych;</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość problematyki poruszanej podczas zajęć, niezadowalająca umiejętność posługiwania się terminologią, brak umiejętności wypowiedzianie się na temat problemów i dylematów związanych z tematyką badań językoznawczych.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Adamska-Sałaciak A., Wyjaśnianie w językoznawstwie historycznym. "Biuletyn PTJ" 1992, 47-48, s. 27-42.
2. Bobrowski I., Wiedza historycznojęzykowa a dwudziestowieczne paradygmaty lingwistyczne. W: Synchronia – diachronia. Materiały z konferencji „Problematyka historycznojęzykowa we współczesnym językoznawstwie i jej miejsce w dydaktyce”. Red. M. Wojtyła-Świerzowska. Kielce 1999, s. 29-38.
3. Bobrowski I., Zaproszenie do językoznawstwa. Kraków 1988 (wybrane fragmenty).
4. Jakubowicz M., Z warsztatu badań etymologicznych – od Pokornego do Borysia. „Poradnik Językowy” 2010, nr 7, s. 38-49.
5. Językoznawstwo w Polsce. Kierunki badań i perspektywy rozwoju. Red. M. Grochowski. Warszawa 2012 (wybrane fragmenty).
6. Lyons J., Wstęp do językoznawstwa. Warszawa 1976 (wybrane fragmenty).
7. Łozowski P., Panchronia, czyli język jako symbol doświadczenia. W: Metodologie językoznawstwa. Od synchronii do panchronii. Red. P. Stalmaszczyk. Łódź 2018, s. 165-177.
8. Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne. Podręcznik akademicki. Red. P. Stalmaszczyk. Łódź 2006 (wybrane fragmenty).
9. Pałka P., Kwaśnicka-Janowicz A., Przewodnik po elektronicznych zasobach językowych dla polonistów. Kraków 2017.
10. Pawłowski A., Empiryczne i ilościowe metody badań wobec naukowego statusu współczesnego językoznawstwa. W: Metodologie językoznawstwa. Filozoficzne i empiryczne problemy w analizie języka. Red. P. Stelmaszyk. Łódź 2010, s. 117-131.
11. Perlin J., Metodologia językoznawstwa diachronicznego. Warszawa 2004 (wybrane fragmenty).
12. Podstawy językoznawstwa korpusowego. Red. B. Lewandowska-Tomaszczyk. Łódź 2005 (wybrane fragmenty).
13. Przepiórkowski A., Górski R. L., Lewandowska-Tomaszczyk B. i Łaziński M., Narodowy Korpus Języka Polskiego. „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego” LXV, 2009, s. 47-55.
14. Sambor J., Słowa i liczby. Zagadnienia językoznawstwa statystycznego. Wrocław 1972 (wybrane fragmenty).
15. Słowniki dawne i współczesne. Internetowy przewodnik edukacyjny. Red. M. Bańko, M. Majdak, M. Czeszewski, www.leksykografia.uw.edu.pl
16. Świdziński M., Lingwistyka korpusowa w Polsce – źródła, stan, perspektywy. „LingVaria”, 2006, 1, s. 23-32.
17. Tabakowska E., Kognitywizm po polsku – wczoraj i dziś. Kraków 2004 (wybrane fragmenty).

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie projektu	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 105
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PNE_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
PNE_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny odbieranych treści, zestawiania i waloryzowania źródeł informacji, krytycznego uczestnictwa w procesach komunikacji społecznej;
PNE_K2_U02	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie polonistyki lub filologii germańskiej lub historii, w języku polskim i obcym, wykazując się przy tym wysoką kulturą języka i umiejętnością upowszechniania wiedzy o humanistyce, wytworach i instytucjach kultury rodzimej;
PNE_K2_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem rodzimym (polskim lub niemieckim) z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym (niemieckim lub polskim) na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
PNE_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informację przy użyciu różnych źródeł i sposobów, a także formułować i uzasadniać na tej podstawie własne sądy oraz artykułować je za pośrednictwem różnych mediów;
PNE_K2_U05	Absolwent/ka potrafi formułując i artykułując wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań, odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień językowych, literackich, historycznych i kulturowych;
PNE_K2_U06	Absolwent/ka potrafi przez całe życie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych predyspozycji twórczych i naukowych, zachęcać innych do podejmowania tego typu działań;
PNE_K2_U07	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole oraz kierować pracą zespołu, także multidyscyplinarnego i/lub multikulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem zespołów łączących studentów z Polski i Niemiec;
PNE_K2_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi teoriami naukowymi, paradygmatami badawczymi, pojęciami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki lub filologii germańskiej lub historii oraz dziedzin pokrewnych;
PNE_K2_U09	Absolwent/ka potrafi formułować oraz wyrażać w mowie i piśmie, z uwzględnieniem ich ewentualnego wydźwięku polemicznego, własne poglądy w ważnych sprawach dotyczących kultury, życia społecznego i kwestii światopoglądowych;
PNE_K2_U11	Absolwent/ka potrafi inicjować i prowadzić dyskusję, argumentować z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, proponować argumenty polemiczne i/lub wskazywać autonomiczne propozycje nowych ujęć, które mogą mieć zastosowanie pragmatyczne w konkretnych sytuacjach zawodowych;
PNE_K2_U12	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać i twórczo spożytkować ekspresywne, estetyczne i pragmatyczne możliwości języka polskiego oraz języka niemieckiego;
PNE_K2_U14	Absolwent/ka potrafi przetłumaczyć tekst naukowy o tematyce związanej z literaturą, zjawiskami językowymi lub historycznymi - z języka polskiego na niemiecki, oraz z języka niemieckiego na polski;
PNE_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania, procedury poznawcze i metodologie badań nad językiem polskim i niemieckim lub literaturą polską i niemiecką oraz ich kontekstami lub historią Polski i Niemiec;
PNE_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu badań nad językiem lub literaturą lub z zakresu badań historycznych;
PNE_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie główne uwarunkowania wiedzy o kulturze, jej systemach i społecznych obiegach, regułach komunikacji społecznej, także w odniesieniu do społeczno-kulturowej roli odgrywanej współcześnie przez nowe media komunikacyjne;
PNE_K2_W11	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia komparatystyki językowej lub literackiej lub kulturowej, rozumie procesy wymiany kulturowej i ich znaczenie dla współczesnych procesów integracyjnych, oraz dylematy współczesnej cywilizacji;